

Dwutygodnik.

Rok I.

Czerwiec 1935.

Na okładce podobizna ś.p. Marszałka Józefa Piłsudskiego w żałobnem obramowaniu.

1. Umieszczono orędzie Prezydenta R.P. do obywateli Rzeczypospolitej, w języku polskim i hebrajskim.

21. Obszerny życiorys Marszałka, oparty na danych zaczerpniętych z broszury Dra. Stefana Pomarańskiego p.t. „Józef Piłsudski”.

3. Opis uroczystości żałobnych w Warszawie i Krakowie. Dane zaczerpnięto z „Naszego Przeglądu”.

4. Opis posiedzenia żałobnego związku Gmin żydowskich i organizacyj społecznych w Polsce, odbytego w Warszawie. Streszczenie z „Naszego Przeglądu”.

5. Odezwa Zjednoczonego Komitetu żydostwa polskiego ku uczczeniu pamięci Marszałka Piłsudskiego.

6. Opis nastrojów ludności w czasie żałobnych dni, żałobny nastrój ludności żydowskiej. Wiadomości czerpano z „Naszego Przeglądu” i prasy żydowskiej w Polsce.

47

7.

OPIS ŻAŁOBY W TEL-AVIVIE

„Haoleh”.

Zjednoczenie Żydów z Polski rozesłało wszystkim swym członkom zaproszenia na nabożeństwo żałobne, dla uczczenia pamięci Marszałka, które ma się odbyć w niedzielę dn. 19.V.1935 r. o godz. 8. wieczorem w Wielkiej Synagodze.

Udział wezmą: Konsul R.P. w Tel-Avivie, przedstawiciele Naczelnego Rabinatu, społecznych i narodowych instytucyj. Po przemówieniach, kantor wraz z chórem odprawi nabożeństwo żałobne.

Na godzinę przed oznaczoną porą, zapełniła się nawa Wielkiej Synagogi 2-ma tysiącami ludzi. W pierwszych rzędach zasiadli: pp. Konsul St. Łukaszewicz, Dyrektor P.K.O. Piech, Prezydent miasta M. Diezengoff, sekretarz Magistratu J. Nedivi i pierwszy i ostatni z bilujców M. Meirowicz, z Rishon-Le-Zion, ^{oraz} starosta Kupperman. Naczelny kantor Rawicz rozpoczyna nabożeństwo odśpiewaniem psalmów. Po nim wchodzi na ambonę Prezes Związku Żydów Polskich p. Abraham Lerner. Głos jego drży, gdy mówi, że nie tylko wychodźcy z Polski, lecz wszystkie środowiska żydowska na świecie oplakują śmierć Marszałka. Wszyscy Żydzi współczują z Narodem Polskim w jego wielkiej stracie swego syna, który przywrócił koronie polskiej jej blask.

Po p. Lernerze wszedł na ambonę naczelny Rabin Tel-Avivu, Uziel, owinięty w koszulę śmiertelną / Talith/. Chwali on wysoko Wielkiego Zmarłego. Powiada, że czysta dusza Marszałka stanie przed Wiekuistym bez żadnej skazy i plamy. Następnie Dr. Spindel skreśla sylwetkę Zmarłego, przedstawiając Jego wielostronną działalność.

W końcu kantor Rawicz odprawia modły za duszę Marszałka, a chór synagogałny odśpiewuje odpowiednie ustępy modlitwy.

Zebrani w żałobie i w ciszy opuszczają progi Świątyni....

8.

List Konsula R.P. w Tel-Aviv Stanisława Łukaszewicza do Związku Żydów Polskich, wystosowany na ręce p. A. Lerner'a, w który p. Konsul dziękuje za urządzenie nabożeństwa żałobnego za duszę ś.p. Marszałka oraz za wielkie współczucie, jakie okazało społeczeństwo żydowskie w Tel-Avivie narodziłemu polskiemu z powodu śmierci Marszałka.

9.

Przetłumaczono artykuł z miesięcznika „Na Przełomie” z m. czerwca, organu Związku Uczestników - Żydów Walk o Niepodległość Polski. O rozmowie Marszałka z delegacją żołnierzy - Żydów, która się odbyła w Sulejówku kilka miesięcy przed przewrotem majowym.

9

MARSZAŁEK PIŁSUDSKI

Msza i kazanie za spkój jego duszy w Jaffie.

Dnia 18.bm odprawiono o godz.10.rano mszę i kazanie za spokój duszy sp.Marszałka Piłsudskiego, założyciela Rzeczypospolitej Polskiej i jej Ministra Wojny. Konsul R.P. zaprosił do uczestnictwa przedstawicieli Władz. Na ich czele zauważono J.E.Gubernatora Południa, p.Crosbie, zast.Gubernatora, p. Nashashibi. Jeden z wysokich oficerów reprezentował lotnictwo, drugi zaś Armję Brytyjską. Obecni byli konsulowie niemiecki, francuski, włoski, hiszpański, gracki, szwajcarski, perski, boliwijski i i.dyrektor polskiego banku, dyrektor dep. imigr. w Jaffie, p.Wolison, prezes narodowej Izby Handlowej p. Taleb, oraz szereg osobistości żydowskich wraz z żonami.

W pośrodku kościoła ustawiono popiersie Marszałka Piłsudskiego na tle sztandaru polskiego. Nabożeństwo odprawiło kilku duchownych. Na ich czele stał O.Bonaventura, który wygłosił kazanie w języku francuskim, opłakując Zmarłego, przedstawiając jego życiorys i niemiętne zasługi dla ojczyzny. Od czasu do czasu słyhać było chóry kościelne spiewane przez młodych imigrantów z Polski, zakończone polskim hymnem narodowym. Następnie zebrani wyrazili Konsulowi swe kondolencje, poczem wykonano zdjęcie fotograficzne najważniejszych uczestników na dziedzińcu kościelnym. Informowano nas, że prasa żydowska została zaproszona na tę uroczystość, podczas gdy o prasie arabskiej zapomniano. Może powodem jest, że Konsul jest Izraelitą, ale zmarły Marszałek był przecież Chrześcijaninem. /Nazajutrz redaktor Issa przeprosił osobiście za tę uwagę, która powstała przez nieporozumienie./

POGRZEB PIŁSUDSKIEGO W KRAKOWIE.

Zjazd tysięcy gości żałobnych.

200.000 mieszkańców Krakowa i krocie osób przybyłych ze wszystkich stron Polski nie kładły się do snu przez całą noc, by uczestniczyć w pogrzebie Marszałka Piłsudskiego. Wielu usadowiło się na dachach bez względu na niebezpieczeństwo, by obserwować przyjazd zwłok o 8 godz. rano. Pomiędzy wieńcami znajdował się wielkich rozmiarów wieńiec ofiarowany przez p. Hitlera, przedstawiający sztandar Niemiec, na czele zaś przedstawiciele państw zagranicznych kroczył generał Goering. Zwłoki zostały złożone na zamku wawelskim obok dawnych królów polskich. - Reuter.

10

1/

PO ŚMIERCI PIŁSUDSKIEGO

Czy widzieliście kiedy kraj, który po śmierci jednej osobistości pozostaje oszołomiony i nie wie kto go ma zastąpić? Popatrzcie więc na Polskę. Oto kraj przerażony, rozglądający się, kto mógłby pełnić funkcję dyktatora, którą spełniał Marszałek Piłsudski od r. 1926 aż do chwili, kiedy został przed kilkoma dniami powołany do swego Boga. Wedle konstytucji polskiej cała władza absolutna spoczywa w ręku jednej osoby. Jest nią Prezydent Rzeczypospolitej Ignacy Mościcki, który jeszcze przed śmiercią tego wielkiego człowieka zamianował naczelnym inspektorem armii polskiej generała Rydza-Smigłego. Jestto wojskowy pierwszej klasy, ale nie zna się zupełnie na polityce w przeciwieństwie do Piłsudskiego, który kierował polityką polską przy pomocy swojej partji zblokowanej z różnych stronnictw oraz pułk. Becka, ministra spraw zagranicznych, który był dawniej jego szefem sztabu generalnego.

Piłsudski, który walczył kolejno z Niemcami i z Rosją i był więziony przez jedne i przez drugą, nienawidził w rzeczywistości jedynie Rosję carów. Nienawiść jego przeniosła się na Rosję sowiecką. Nastąpił później Hitler, i połączyła się nienawiść tych dwóch mężów przeciwko Rosji, co doprowadziło do zawarcia pomiędzy Niemcami a Polską paktu przyjaźni i dobrego sąsiedztwa na 10 lat. Jak wiadomo, wszelkie przyjazne stosunki pomiędzy Polską a Francją zostały wskutek tego zerwane. Niemcy zaś zrezygnowały z wszystkich swych pretensji do Korytarza, który dawniej groził wywołaniem wojny między temi państwami. Jest to bowiem terytorjum niemieckie, którego mieszkańcy są Niemcami, a było ono jedynym dostępem niemieckim do morza bałtyckiego.

Korzystając z śmierci Marszałka, poczęła Francja siać niezgodę pomiędzy Polską a Niemcami, zbliżać zaś Polskę do Rosji. Zdaje się, że nie miała jednak powodzenia dotychczas. Komunikat rządu polskiego zdementował wszelkie pogłoski i stwierdził, że polska polityka zagraniczna pozostała bez zmiany taka, jaką określili ją Marszałek Piłsudski. Dzienniki europejskie powtarzały wielokrotnie, że istnieje jakaś tajna konwencja wojskowa pomiędzy Niemcami a Polską. W toku ostatnich konferencji politycznych zauważono też, że Polska działała w porozumieniu z Niemcami odrzucając francuskie projekty paktu wschodniego, mającego zapewnić bezpieczeństwo Rosji. Potwierdziło to poniekąd owe poglądy prasy.

11

Czy Polska zachowa po śmierci Piłsudskiego to samo stanowisko wobec Niemiec, skoro znajduje się pomiędzy politykami polskimi wielu takich, którzy kochają Francję, pierwszą ich wybawicielką i sympatyzują z Rosją, posiadając rosyjską mentalność. To wie tylko Bóg.-

2/

PIŁSUDSKI - NIEMIERTELNY CZŁOWIEK POLSKI
który marzył aż do ziszczenia swych marzeń.

Polska znikła z szeregu państw niepodległych pod koniec 18.w., ale jej duch patriotyczny wzmocnił się po utracie niepodległości. Polska była podzielona między trzy mocarstwa, Rosję, Niemcy i Austrię, tak, że nie jeden, ale trzech zaborców decydowało o jej losach. Wydawało się dawniej, że jej odrodzenie jest niemożliwością. Ale patriotyzm wrzał w sercach jej synów, a ogień ten podniecali jeszcze poeci, opiewając miłość ojczyzny i artyści, tworząc obrazy wpajające w dusze pamięć jej złamanej wielkości. Historia Polski 19.w. i początku 20.w. rozwijała się w dziedzinie snów śnionych przez marzycieli.

Z tych marzycieli jednym z największych był Józef Piłsudski. Następuje obszerna biografia wedle broszury angielskiej Erica J. Petersona.

3/

PIŁSUDSKI - KONSPIRATOR - ZBAWCA OJCZYZNY - WÓDZ WIELKIEGO
MOCARSTWA.

W latach 1772, 1793 i 1795 Rosja, Niemcy i Austria podpisały pakt podziału Polski i każde z nich zagarnęło części rozdartej jej ciała. Polska rozpoczęła jednak zawziętą walkę o wyzwolenie i zjednoczenie. Nic nie potrafiło złamać jej ducha, ani tyranja, ani terror, aż ziszczyły się jej cele. Bohaterem tej walki nie był nikt inny jak Józef Piłsudski.

dalszy ciąg biografii według Petersona.

Oto owoc pięknego życia Marszałka Piłsudskiego i jego czynów. Wysokie jego cele zrealizowane, - Polska od 150 lat rozdarta - zjednoczona.

4/

POGROMCA BOLSZEWICKIEGO BARBARZYŃSTWA →
ZBARIWIEL EUROPEJSKIEJ OBYWILIZACJI.

Przekład kazania O. Bonaventury, wygłoszonego 18.5.1935

z archiwum do 421/PC/69 2 23. 5. 35

12

12